

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm VII. Conquerente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

jicitur excommunicatio, tunc suspenditur possessorium donec Actor absolutus sit, iuxta *gl. in c. 3. verb. Aliud. De procurat.* Vel obicitur aliud crimen, & tunc vel est tale quod reddat inhabilem ad possidendum, ita ut si agenti possessorio recuperandi beneficii, obicitur, quod sit Christianus fictus seu non baptizatus, aut Clericus fictus, seu non tonsuratus, tunc ante restitutionem cognosci debet de qualitate clericali quæ est fundamentum possidendi beneficium; vel est tale crimen quod non incapacem possessionis reddit, sed priuat proprietate ac titulo, tunc vel ipso facto eoque notorio priuationem aut tituli invalidationem continet, tali casu in materia beneficii obstat exceptio, quæ dicitur notorius defectus proprietatis, ut si aliquis dicatur notorie intrusus, aut per propriam Simoniam promotus, idemque sentiendum est, si talis exceptio statim probari queat, secundum *Panorm. hic. n. 11.* vel denique est crimen, ob quod aliquis à iudice priuari possit beneficio acquisito. v. g. homicidium, adulterium, & hoc casu exceptio criminis non impedit restitutionem spoliati, quamvis iudex ex officio antequam hominem restituat, si crimen eius notorium sit, priuationem inferre possit, ne frustra ei restituat beneficium mox iterum auferendum.

Quæritur 2. Quale interdictum adversus eum competat, qui clam possessionem ingressus est; Resp. Cum *gl. verb. Clam.* Si Titius te absente nulloque alio relicto, qui nomine tuo possideat, ædes tuas occupavit, tuncque reversus cum possessionem corporalem recipere velles, repulsus fueris, competit tibi interdictum *Vnde vi. l. Clam. 6. §. Qui ad nund. iunct. l. seq. ff. De acquir. possess.* Quod si ob metum seu terrorem Titij accedere ausus non es ad recuperandas ædes ex eo quoque tempore civilem possessionem amisisse, ac veluti spoliatus censeris, ut etiam tunc possessorium iudicium recuperandæ tibi competat, ut colligitur ex *cit. l. & docet Panorm. hic. n. 4.* Sin denique reversus auderes quidem possessorem clandestinum repellere, sicuti & jure posses, malis tamen

id fieri iudicis autoritate, tum competit tibi interdictum *vi possidetis*, quia retines adhuc civilem possessionem, quæ tamen hoc ipso turbatur, quod alter detinet corporalem, ut *gl. notavit cit. §. Qui ad nund. verb. Non clam.* Matthæus Wesenbecius de *Act. & interdict. c. 12. n. 11.* veruntamen actio huius interdicti habebit effectum restitutorium, cum turbatio hoc casu cessare nequeat, nisi restituta possessione corporali. Est & aliud interdictum, de quo agitur tit. Digestorum, *quod vi aut clam*, & competit si in solo alieno, aut cuius possessio ad alterum spectat, quidpiam ædificatum sit, tunc si denunciatum seu inhibatum fuerit ædificatori, & nihilominus petrexit, vi ædificasse censetur; sin autem ædificans celando adversarium operatus fuit, quia timuit controversiam sibi motum iri, tum clam fecisse censetur, *l. 3. §. clam. ff. eodem.* Atque utroque casu competit actio, ut ædificatum destruat, & sumptus ac damna refundantur. *l. 1. ff. Quod vi & clam. l. Semper. 15. ff. eodem.* sed nec exceptio juris competentis opponi potest, quo minus restitutio seu demolitio fieri debeat. *cit. l. 1. §. Denique, exceptis casibus expressis, in cit. l. 3. ff. eodem.*

Nota II. Causa possessorij iudicii dici potest principalis, non in ordine ad iudicium petitorium, quippe quod principalis est possessorio, sed in ordine ad alias incidentes quæstiones aut exceptiones: sic v. g. si monasterium agat interdicto *vi possidetis*, conquerens apud iudicem, quod à vicino Comite aut Prælato impediatur in jure decimandi, pascendi, inventandi, qui etiam aliquos officiales Monasterij ceperit & incarceravit, tum mittetur ei mandatum sine clausula de Relaxandis captis, & citabitur ad certum diem, ut fidem faciat de paritione seu facta relaxatione, atque insuper, ut respondeat super causa principali in possessorio iudicio.

CAPITVLVM VII. Conquerente.

PARAPHRASIS.
Intellexerat Alexander III. quod Archiepiscopus

scopus Cantuariensis Robertum Clericum, non seruato Juris ordine parochiâ spoliârit, id Papa reprehendendum esse ait, nisi causâ manifesta & rationabilis permittat, quare mandat illi, si narrata vera sint, vt dicto Roberto parochiam unâ cum fructibus perceptis restituar, eumque pacificè possidere permittat, facta autem restitutione si quid disceptationis super parochiâ contra Robertum habeat, coram Episcopo Exonensi sedis Apostolicæ Delegato, per se vel per idoneum procuratorem ordine judiciario experiri poterit.

SUMMARIUM.

1. *Contra judicem extrajudicialiter iniuste spoliantem non minus agi potest interdicto recuperanda, quam contra aliam priuatam personam.*
2. *Nisi causa auferendi manifestè notoria sit, aut concessum sit ipsi ex officio agere absque juris ordine.*
3. *Eadem actio conceditur spoliato contra judicem, qui in iudicio spoliavit, competens tamen iudex non est, vel saltem vitium substantiale commisit, non seruando juris ordinem. Secus si competens iudex sit, aut accidentalem tantum errorem commisit, ordinem juris immutando.*
4. *Pro iudice tamen competente semper est præsumptio, quòd iuste processerit.*

- 1 **N**Ota, Contra judicem iniuste spoliantem competit interdictum recuperandæ, ita ut ante omnia restituendus sit spoliatus. Ita *Joan. Andr. hic in princip. Imola n. 5.* sed pro maiori intellectu ita distingue: Vel iudex extrajudicialiter seu nullo juris ordine seruato auferat beneficium Clerico, tunc censetur veluti priuata persona, ut proinde agi possit interdicto recuperandæ, ut hic apparet. Excipe 1. Nisi causa auferendi beneficium notoriè manifesta sit, quia in notoriis juris ordo non requiritur, sed quia hoc casu præsumptio est contra judicem, idcò ipsi probatio incumbit, causam auferendi esse notoriam. Excipe 2. Si iudici
- 2
- 3

concessum sit quidpiâ ex officio agere absque juris Ordine, v. g. ob necessitatem, ut impediatur scandalum vel peccatum, sicuti hic monet *Panorm. n. 15. Mascard. Concl. 1314. n. 14.* Vel iudex in iudicio spoliatur sententiâ latâ; tunc vel est competens vel incompetens, seu iurisdictione actualiter non præditus, hoc posteriori casu perinde est, ac si extrajudicialiter, & ut priuatus spoliaret, uti docuimus in *c. Cum Causa. 22. de offic. delegat. v. g.* si iudex laicus contra Clericum sententiam ferat, aut contra laicum in causâ Ecclesiastica. In priori autem casu si iudex judicialiter processit, sed ordinem juris non seruauit, tunc distingue, num vitium substantiale sit, ex quo sententia ipso jure nulla redditur, consequenter eius executio spoliatio censetur, ut si in iudicio ordinario lite non contestata sententia definitiua dicta sit, vel si sententia intolerabilem errorem, adeoque manifestam iniustitiam contineat, ut si lata sit contra legem apertam usque receptam, vel si contineat expressiorem causâ notoriè falsâ, in qua vel adæquatè vel principaliter sententia fundata sit, uti docet Sancius de nullitate ex defectu processûs. *n. 128.* An verò defectus tantum sit mutatio Ordinis accidentalis, ut si petitorium iudicium tractetur ante possessorium: hoc casu sententia valet & executioni mandabitur, nisi appellatum sit, idemque est, si sententia lata sit contra jus dubium aut intricatum, uti Sancius docet *n. 124. & n. 16.* ubi aptè distinguit inter ordinem iudicii qui est de substantia, & cuius ommissio ipso jure vitiat processum, & inter ordinem qui est de iustitia, cuius ommissio processum non facit irritum, sed ope appellationis aut supplicationis rescindendum.

Id solum adde, pro Iudice judicialiter procedente aut sententiam exequente, si iurisdictione præditus sit, semper esse præsumptionem, quòd iuste processerit, consequenter qui contra eum tanquam spoliatorem agere vult, probationes edere tenetur.

* *

*

x 3

Cap.